

Štatút Splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity

(schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 759 z 2. decembra 2020, v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 60 z 27. januára 2021, v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 644 zo dňa 26.októbra 2022, v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 439/2025 zo dňa 10. septembra 2025)

Čl. 1

Štatút Splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (ďalej len „štatút“) vymedzuje postavenie, pôsobnosť a úlohy splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity, ustanovuje zásady činnosti a organizačné zabezpečenie činnosti splnomocnenca a vzťahy splnomocnenca k orgánom štátnej správy, orgánom územnej samosprávy a iným subjektom.

Čl. 2

Postavenie splnomocnenca

- (1) Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (ďalej len „splnomocnenec“) má postavenie poradného orgánu vlády Slovenskej republiky.¹⁾
- (2) Splnomocnenca vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) na návrh predsedu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „predseda vlády“).
- (3) Splnomocnenec je za výkon svojej funkcie zodpovedný vláde a svoju činnosť koordinuje s predsedom vlády.

Čl. 3

Pôsobnosť splnomocnenca

- (1) Splnomocnenec ako poradný orgán vlády pre problematiku rómskych komunít v Slovenskej republike plní úlohy zamerané na riešenie záležitostí rómskych komunít a realizuje systémové opatrenia na zlepšenie postavenia a ich integráciu do spoločnosti, osobitne v oblasti tvorby, realizácie a koordinácie efektívnejších politík a realizácie systémových opatrení, zameraných na prevenciu sociálneho vylúčenia rómskych komunít a podporu ich začleňovania do spoločnosti.
- (2) Splnomocnenec riadi činnosť Rady vlády Slovenskej republiky pre inklúziu Rómov v súlade s jej štatútom.

¹⁾ Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

(3) V rozsahu svojej pôsobnosti si splnomocnenec môže zriaďovať poradné orgány, ktorých členov menuje splnomocnenec.

(4) Na Úrade vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) sa zriaďuje Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (ďalej len „úrad“), ktorý je organizačnou zložkou úradu vlády podľa osobitného predpisu.^{2a)} Úrad plní organizačné, administratívne a materiálno-technické zabezpečenie činnosti splnomocnenca.

(5) Splnomocnenec sa podieľa na tvorbe, realizácii a koordinácii politík vlády a politík Európskej únie, vrátane realizácie pomoci poskytovanej Európskou úniou,³⁾ pri zlepšovaní postavenia rómskych komunít, najmä na procesoch inklúzie a integrácie Rómov do spoločnosti v kontexte stratégie Európa 2020 a Agenda 2030. Vo vymedzenom rozsahu plní informačnú povinnosť voči orgánom Európskej únie a ďalším medzinárodným organizáciám. V rovnakom rozsahu sa podieľa na tvorbe, realizácii a koordinácii verejných politík integrácie Rómov prijímaných na základe verejných politík a odporúčaní medzinárodných organizácií ako aj záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z privilegovaných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách.

(6) Vnútornú organizačnú štruktúru úradu, funkcie, činnosť a rozsah úloh jednotlivých organizačných zložiek určuje organizačný poriadok úradu, ktorý vydá splnomocnenec po predchádzajúcom súhlase vedúceho úradu vlády. Úrad vlády vytvára podmienky na samostatný a nezávislý výkon činností úradu.

(7) Zamestnanci úradu sú v štátnozamestnaneckom pomere alebo v pracovnoprávnom vzťahu k úradu vlády.

(8) Organizáciu, riadenie a kontrolu vykonávania štátnej služby všetkých zamestnancov úradu upravuje organizačný poriadok úradu.

(9) Výdavky spojené s plnením úloh splnomocnenca a úradu sa hradia zo štátneho rozpočtu. Návrh rozpočtu na plnenie úloh splnomocnenca a úradu sa predkladá ako súčasť rozpočtovej kapitoly úradu vlády.

(10) Splnomocnenec pri plnení úloh sprostredovateľského orgánu v oblasti podpory inklúzie marginalizovaných rómskych komunít v programovom období 2021-2027 má postavenie štatutárneho orgánu úradu vlády,^{1a)} vrátane finančného riadenia a finančnej kontroly a v tomto rozsahu zastupuje aj úrad vlády navonok.

^{1 a)} § 24 ods. 14 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 334/2022 Z. z.

²⁾ Napríklad zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskej únie v znení neskorších predpisov, zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Čl. 4

Hlavné úlohy splnomocnenca

(1) V rozsahu svojej pôsobnosti splnomocnenec plní tieto úlohy:

- a) zabezpečuje úlohy ústredného orgánu štátnej správy pre koordináciu uskutočňovania inklúzie marginalizovaných rómskych komunít, ^{2a)}
- b) zabezpečuje úlohy sprostredovateľského orgánu v oblasti podpory inklúzie marginalizovaných rómskych komunít, ak je úrad vlády uznesením vlády a na základe zmluvy poverený touto funkciou, ^{1a)}
- c) zabezpečuje úlohy sprostredkovateľa komponentov K6 - Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch a K7 - Vzdelávanie pre 21. storočie, pri realizácii reformy K6 R1 a investície K7 I2 Plánu obnovy a odolnosti,
- d) navrhuje a realizuje opatrenia v súčinnosti s ústrednými orgánmi štátnej správy, miestnymi orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a mimovládnyimi organizáciami,
- e) pripravuje podklady a stanoviská na rokovanie vlády,
- f) konzultuje činnosti úradu s predsedom vlády a členmi vlády,
- g) koordinuje činnosť úradu s činnosťou ostatných útvarov úradu vlády a ďalších ústredných orgánov štátnej správy,
- h) koordinuje využitie finančných prostriedkov z fondov Európskej únie určených na integráciu Rómov, ich sociálnu inklúziu, znižovanie a prevenciu chudoby, sociálneho vylúčenia, začleňovania na trh práce, sociálnej ochrany, ochrany rodín, zvyšovania životnej úrovne, zvyšovania úrovne verejného zdravia a životného prostredia, vzdelávania, bývania, finančného začlenenia, rovnakého zaobchádzania, presadzovania v spoločenskom a politickom systéme,
- i) v spolupráci so zainteresovanými inštitúciami a príslušnými orgánmi pripravuje, zadáva, koordinuje, monitoruje a vyhodnocuje programy zamerané na zlepšenie postavenia príslušníkov rómskych komunít v spoločnosti s dôrazom na:
 - 1. zvyšovanie vzdelanostnej úrovne, prístup ku vzdelaniu a k príprave na povolanie,
 - 2. zlepšenie životných podmienok v obciach s rómskymi komunitami,
 - 3. zvyšovanie právneho vedomia,
 - 4. zvyšovanie aktívnej účasti Rómov na verejnom živote a správe vecí verejných,
 - 5. využívanie ľudského a pracovného potenciálu,
 - 6. vedecké skúmanie problematiky rómskych komunít,
 - 7. aktívnu účasť na medzinárodných projektoch zameraných na zlepšenie života rómskych komunít,
 - 8. dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie,
 - 9. plnenie úloh vyplývajúcich zo stratégie vlády Slovenskej republiky zameranej na podporu rovnosti, inklúzie a participácie Rómov,
 - 10. plnenie úloh vyplývajúcich z realizácie pomoci poskytovanej Európskou úniou v rámci politiky súdržnosti, ²⁾
 - 11. zamestnanosť, zamestnatelnosť a začleňovanie na pracovný trh,
 - 12. zlepšenie bývania,

13. zlepšenie zdravotnej starostlivosti,
14. podporu bezpečnosti a verejného poriadku,
- j) organizuje porady zainteresovaných orgánov a inštitúcií a po dohode s nimi navrhuje príslušné opatrenia a závery,
 - k) vyjadruje sa ku koncepciám vypracovanými orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a inými zainteresovanými inštitúciami, ktoré sa týkajú riešenia záležitostí rómskych komunít,
 - l) navrhuje použitie a vyjadruje sa k použitiu prostriedkov štátneho rozpočtu a prostriedkov pomoci a podpory poskytovanej z fondov Európskej únie ⁴⁾ vyčlenených na riešenie záležitostí rómskych komunít, pokiaľ tieto priamo neimplementuje podľa písm. b), c) alebo h),
 - m) kontroluje prijaté a realizované opatrenia v súčinnosti s ústrednými orgánmi štátnej správy, miestnymi orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy a mimovládnyimi organizáciami, aj prostredníctvom administratívnych kapacít úradu,
 - n) gestora pre poskytovanie dotácií na poskytovanie podpory sociálnych a kultúrnych potrieb a riešenia mimoriadne nepriaznivých situácií rómskej komunity,
 - o) spolupodieľa sa na pomoci pri odstraňovaní následkov krízových situácií. ⁵⁾
 - p) spolupodieľa sa na plnení úloh vyplývajúcich z národného programu reforiem v príslušnom roku v oblasti integrácie Rómov,
 - q) spolupodieľa sa na plnení úloh vyplývajúcich z akčných plánov a ročných priorít najmenej rozvinutých okresov, v súvislosti s realizáciou opatrení integrácie Rómov, ⁶⁾
 - r) vykonáva intervenčné opatrenia v individuálnych prípadoch súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie,
 - s) spracúva osobné údaje v rozsahu a na účel plnenia jeho úloh za podmienok ustanovených osobitným predpisom. ⁷⁾

(2) Úlohy podľa písm. a) alebo b) plní splnomocnenec v mene úradu vlády.

(3) Splnomocnenec je povinný predložiť na rokovanie vlády každoročne do 31. marca správu o svojej činnosti vrátane činnosti úradu za predchádzajúci kalendárny rok.

(4) Správa podľa odseku 3 obsahuje najmä

- a) prehľad a vyhodnotenie činnosti podľa čl. 3 ods. 1, 2 a 5 a čl. 4,
- b) prehľad a vyhodnotenie činnosti poradných orgánov podľa čl. 3 ods. 3, ak boli tieto poradné orgány zriadené,
- c) analýzu účinnosti vynaložených personálnych, inštitucionálnych a finančných kapacít na pomoc marginalizovaných rómskych komunít,

^{2 a)} § 24 ods. 1 písm. e) zákona č. 575/2001 Z. z. v znení zákona č. 344/2022 Z. z.

^{3)} Napríklad Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

^{4)} Zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{5)} Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 221/2019 Z. z.

- d) vyhodnotenie plnenia úloh vyplývajúcich z programového vyhlásenia vlády v oblasti inklúzie marginalizovaných rómskych komunít,
 - e) prehľad realizovaných projektov a opatrení s uvedením výstupov, výsledkov a spoločenského prínosu implementovaných projektov a politik v oblasti riešenia postavenia a situácie marginalizovaných rómskych komunít,
 - f) identifikáciu hlavných problémov a výziev v oblasti inklúzie marginalizovaných rómskych komunít,
 - g) návrhy opatrení na zlepšenie situácie marginalizovaných rómskych komunít,
 - h) údaje o spolupráci s orgánmi verejnej moci, mimovládnymi organizáciami a medzinárodnými organizáciami,
 - i) ďalšie podstatné informácie o činnosti splnomocnenca a úradu.
- (5) Správa podľa odseku 3 neobsahuje informácie, ktoré sú súčasťou monitorovacej správy plnenia Akčných plánov Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030.
- (6) Správa podľa odseku 3 sa zverejňuje aj na webovom sídle organizačnej zložky Úradu vlády Slovenskej republiky, ktorá zabezpečuje výkon pôsobnosti splnomocnenca.

Čl. 5

Zásady činnosti splnomocnenca

- (1) Splnomocnenec sa pri výkone svojej funkcie riadi Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, inými všeobecne záväznými právnymi predpismi a uzneseniami vlády.
- (2) Návrhy, na ktorých realizáciu je potrebný súhlas vlády, predkladá splnomocnenec na rokovanie vlády prostredníctvom predsedu vlády **alebo vedúceho úradu vlády**. Splnomocnenec predkladá návrhy na rokovanie poradných orgánov vlády, ak si to vyžaduje povaha vecí.
- (3) Splnomocnenec sa môže zúčastniť schôdze vlády, na ktorej sa prerokúvajú otázky, ktoré patria do jeho pôsobnosti za podmienok ustanovených rokovacím poriadkom vlády.

Čl. 6

Vzťahy splnomocnenca k orgánom štátnej správy, orgánom územnej samosprávy a iným subjektom

- (1) Splnomocnenec je oprávnený v rozsahu svojej pôsobnosti žiadať informácie a stanoviská od orgánov štátnej správy od organizácií a inštitúcií v ich zriaďovateľskej pôsobnosti, od orgánov samosprávy,⁶⁾ fyzických osôb a právnických osôb so zverenou právomocou rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy a spolupracuje s nimi v rámci plnenia svojich úloh.

⁶⁾ Napríklad § 5 ods. 1, 2, 7 a 8 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 7 ods. 1 zákona č. 302/2001 zákona č. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

(2) Splnomocnenec sa podieľa v spolupráci s príslušnými orgánmi

a) na tvorbe stratégií, koncepcií, programov, metodických usmernení a ďalších materiálov príslušných orgánov štátnej správy, zameraných na zlepšenie postavenia rómskych komunít a úspešnú integráciu Rómov do spoločnosti,

b) na tvorbe administratívnych aktov a metodík upravujúcich postupy činnosti subjektov ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktorých činnosť je zameraná aj na zlepšovanie podmienok členov rómskych komunít napríklad v oblasti bývania, vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb a starostlivosti o rodinu a deti, začleňovania na pracovný trh, bezpečnosti a ochrany verejného poriadku.

(3) Splnomocnenec participuje na príprave a implementácii operácii financovaných z prostriedkov Európskych spoločenstiev a Európskej únie³⁾ poskytnutých Slovenskej republike na realizáciu spoločných programov podľa medzinárodných zmlúv. Podieľa sa aj na príprave a realizácii podpory prostredníctvom iných finančných prostriedkov zo zahraničia, určených na financovanie programov a projektov využiteľných na riešenie záležitostí rómskych komunít v Slovenskej republike.

(4) Splnomocnenec spolupracuje s orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, mimovládnyimi organizáciami, medzinárodnými organizáciami a inými subjektmi pri príprave, realizácii a vyhodnocovaní programov na zlepšenie postavenia rómskych komunít.

Čl. 7

Ustanovenie o rodovej rovnosti

Ak je do funkcie menovaná splnomocnenkyňa, názov úradu v úradnom styku a na úradných dokumentoch sa uvádza vo všetkých tvaroch s príslušnou prechýľovacou príponou.

Čl. 7a

Plnenie úloh operačných programov

Vedúci úradu vlády, z dôvodu racionality a efektivity, môže na splnomocnenca a jeho úrad zmenou organizačného poriadku a ďalších interných právnych aktov, v súlade so zmluvami a príslušnými systémami riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov, systémami finančného riadenia európskych štrukturálnych fondov, platných v príslušnom programovom období, previesť plnenie úloh, implementácie, vyhodnotenia a aktualizácie Komunikačného plánu Operačného programu Technická pomoc v programovom období 2007-2013, plnenie úloh Komunikačnej stratégie Operačného programu Technická pomoc pre Partnerskú dohodu na programové obdobie 2014 – 2020. Týmto postupom nedochádza k zmene prijímateľa.

Čl. 8
Prechodné ustanovenie

Splnomocnenec vymenovaný podľa Štatútu splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 308 z 27. júna 2012 sa považuje za splnomocnenca vymenovaného podľa tohto štatútu.

Čl. 9
Záverečné ustanovenie

Zmeny štatútu splnomocnenca schvaľuje vláda.

Čl. 10
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa Štatút splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č.308 z 27. júna 2012.

Čl. 11

Tento štatút nadobúda účinnosť dňom 1. februára 2021.